

A Pécsi Ítéltábla a dr. Pesthy Gergely pártfogó ügyvéd (fél címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Sándor Attila ügyvéd (fél címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Szekszárdi Törvényszék 2014. április 16. napján kelt 16.P.20.474/2011/59. számú ítélete ellen a felperes által 61. sorszám, az alperes által 60. sorszám alatt benyújtott fellebbezések folytán meghozta a következő

### **r é s z- és k ö z b e n s ő í t é l e t e t:**

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a **D, F** utca .... szám alatti ingatlanhoz és a világörökségi kezdeményezéshez kapcsolódó kiadásokat, az ingóságok értékének megtérítését, valamint a jóhírnév és a szerzői jog megsértése címén támasztott igényeket érintő részében - az elsőfokú költségek viselésére is kiterjedően - helybenhagyja.

Az ingóságok használati díja címén érvényesített igények tárgyában a keresetet elutasító rendelkezést mellőzi.

Az elsőfokú bíróság ítéletét a felperes közalkalmazotti jogviszonyának megszűnését eredményező intézménymegszüntetés miatt érvényesített igényeket elutasító részében megváltoztatja, és megállapítja az alperes kártérítési felelősségét a **D N F** költségvetési szerv megszüntetésével a felperesnek okozott károkért. Az elsőfokú bíróságot a kártérítés összege tekintetében a per további tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek a részítélettel elbírált igényekkel összefüggésben 100.000 (egyszázezer) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget. A felperest képviselő pártfogó ügyvéd másodfokú díja ebben a tekintetben 10 %-ban az alperes, 90 %-ban a felperes terhére esik.

Megállapítja, hogy a közbenső ítélettel érintett igényekkel összefüggésben az alperesnek 135.000 (egyszázharmincezer) forint másodfokú perköltsége merült fel. A feljegyzett fellebbezési eljárási illeték összege 432.000 (négy százharminckettőezer) forint.

A rész- és közbenső ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

### **I n d o k o l á s**

A néprajzkutató-népművelő, operatőr-filmrendező felperes munkásságának jelentős részét a s hagyományok megőrzésének szentelte. Alapító főszerkesztője és ügyvezetője volt a **D T Kht.**-nak, amely szervezet 2002. évben tervbe vette a **S**, mint néprajzi tájegység ... Világörökségi Egyezményhez történő csatlakoztatását. E tevékenysége támogatásra talált az alperes

polgármesterénél, **B Enél**, aki a világörökségi kezdeményezést, ehhez kapcsolódóan a **Si H H** létrehozását felkarolta, a **D T Kht.**-t az önkormányzat támogatásáról biztosította.

A felperes 2003. július 1. napjától 2008. június 30. napjáig szóló határozott időre létesített közalkalmazotti jogviszonyt az alperessel, azzal, hogy a kinevezési jogkör gyakorlója alperes képviselő-testülete, munkahelye a **N F**, munkaköri beosztása **F** igazgató.

Az alperes a tulajdonában álló **D, F** utca .... szám alatt található épületet a felperes rendelkezésére bocsátotta, ott a **Si H H** létrehozása céljából a **D T Kht.** finanszírozásában, a felperes irányítása és tevékeny közreműködése mellett felújítási munkák kezdődtek, illetőleg kiállítási célzattal sor került népművészeti tárgyak beszerzésére is. A **D T Kht.** a ráfordításait a felperesnek kiszámlázta. A felperes a számlák alapján 1.810.000 forintot a **Si H H** 2002. évi létrehozási költsége, 691.810 forintot, 464.016 forintot, majd további 510.100 forintot felújítási költségek címén, utóbb 461.200 forintot a **V P** és a **Si H H** létrehozásának egyéb költségei címén a **D T Kht.**-nak megfizetett.

Az alperes vállalta szolgáltatási lakás biztosítását, ezért a 2003. december 12. napján kötött lakásbérleti szerződéssel egy évre bérbe adta a felperesnek a **D, F** utca .... szám alatti ingatlan két helyiségét. A lakásbérleti szerződés szerint a bérlő a lakás átalakítására, korszerűsítésére a felek írásbeli megállapodása, illetve tulajdonosi (képviselő-testületi határozat) hozzájárulás alapján jogosult. Az alperes képviselő-testületének 2003. december 2. napján hozott 147/2003. (XII. 2.) számú határozata rögzíti, hogy a képviselő-testület a felperessel megkötött bérleti szerződés tekintetében az épület állagának javításához a meszelési tevékenységen kívül nem járul hozzá, ahhoz fedezetet nem biztosít, a bérlő saját költségén, a képviselő-testület előzetes jóváhagyását követően felújítást, karbantartást végezhet.

Az alperes tulajdonában lévő, **D, F** utca .... szám alatti ingatlan (ún. **Si H H**) 2013. júniusi forgalmi értéke 11.800.000 forint, ezen belül a felperesi (részben a **D T Kht.** részére megfizetett összegekben megvalósuló) beruházások 7,96%-os arányt képviselnek, mely a forgalmi értékben 939.000 forintot jelent.

Az alperes képviselő-testülete a 61/2005. (VI. 14.) képviselő-testületi határozatával a **N F**, mint költségvetési intézmény 2005. június 16. napi hatállyal való jogutód nélküli megszüntetéséről határozott. A határozat tartalmazta, hogy az intézmény megszűnésével - további dolgozók mellett - a felperes közalkalmazotti jogviszonya is megszűnik.

A Nemzeti és Kulturális Örökség Minisztériuma e kérdésben vélemény-nyilvánítási jogosultsággal rendelkezett volna, véleményét azonban az alperes nem szerezte be. A döntés-előkészítés során mulasztásban megnyilvánuló törvénysértés miatt a Tolna Megyei Közigazgatási Hivatal 2005. szeptember 2. napján kelt 2/.../2005. számon törvényességi észrevételt tett.

A felperes vitatta a képviselő-testület döntését, a **F** megszüntetését, ezáltal közalkalmazotti jogviszonya megszűnését. A felek viszonyának elmérgesedését követően munkaügyi, polgári peres, valamint büntetőeljárás is indult. A Szekszárdi Városi Bíróság a 14.P.20.880/2005/29. számú - a Tolna Megyei Bíróság 3.Pf.20.148/2007/2. számú részítéletével helybenhagyott részítéletével kötelezte a jelen per felperesét, hogy a jelen per alperese tulajdonát képező **D 000/2** helyrajzi számú, **D, F** utca .... szám alatti ingatlanból a 2003. december 12-én megkötött lakásbérleti szerződésben megjelölt, összesen 52,28 m<sup>2</sup> területű, lakásként megnevezett részt ingóságaival együtt hagyja el, azt rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban bocsássa a jelen per alperese birtokába. A Szekszárdi Munkaügyi Bíróság az 1.M.1164/2005/16. számú, illetőleg a Tolna Megyei Bíróság a

10.Mf.20.037/2006/3. számú ítéletével az alperest szabadságmegváltás és költségtérítés megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a közalkalmazotti jogviszony megszüntetéséről hozott képviselő-testületi döntés indokoltsága nem vizsgálható felül, mert azt a képviselő-testület nem mint a felperes munkáltatója, hanem mint a foglalkoztató fenntartója hozta.

Az alperes 2005. augusztus 6-án büntető feljelentést tett azzal, hogy a felperes a bejárati ajtó kulcsának birtokában bement a **D, R** utca 2. szám alatt található **N Fba**, és onnét két számítógépet tulajdonított el. A Szekszárdi Rendőrkapitányságon 1731/2005.bü számon büntetőeljárás indult a felperessel, valamint **Fné Sz Etel** szemben. A nyomozóhatóság által vádemelési javaslattal megküldött iratok alapján a Szekszárdi Ügyészség a lopás vétsége miatt folytatott nyomozást megszüntette. Az alperes panasza folytán a Tolna Megyei **F**ügyészség a nyomozást megszüntető határozatot hatályon kívül helyezte, a nyomozás folytatását rendelte el. A lopás vétsége miatt folytatott nyomozást ismételten megszüntették, és számítástechnikai rendszer és adatok ellen elkövetett vétség miatt megrovást alkalmaztak. A Tolna Megyei **Fő**ügyészség ebben az esetben a felperes panasza alapján rendelte el a nyomozást megszüntető határozat hatályon kívül helyezését. Végül a Szekszárdi Városi Ügyészség a **B.0000/2005/22-I.** számú határozatával a felperessel szemben a lopás vétsége, számítástechnikai rendszer és adatok ellen elkövetett vétség miatt folytatott nyomozást megszüntette, **Fné Sz Eet** számítástechnikai rendszer és adatok ellen elkövetett vétség miatt megrovásban részesítette.

A felperes a **Si H H** épületében lévő ingóságai egy részét a 2007. augusztus 9. napján kelt átadás-átvételi elismervényben foglaltak szerint átvette. Az átadás-átvételi elismervényben rögzítették, hogy az ún. mintatár egyben maradása érdekében a felperes további ingóságait 2007. október 1. napjáig az ingatlanban hagyja. Az ingóságok az alperes birtokában, a **D, F** utca ... szám alatti ingatlanban találhatók.

A **D T** Kht. 2010. április 29. napjával jogutód nélkül megszűnt.

A felperes - még a **f** igazgatói kinevezése előtt - a **S V P** keretében, az abban való felhasználáshoz készített egy logót, „**S ...**” elnevezéssel. Az alperes a felperes logóját a felperes közalkalmazotti jogviszonya megszűnése után is felhasználta a **s** világörökséghez kapcsolódó, több **s** község önkormányzatához kötődő kiadványon, a logó a **f** homlokzatán változatlanul látható.

A felperes egészségi állapota a közalkalmazotti jogviszonyának megszűnése utáni időszakban megrendült, az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet I. fokú bizottságának 2008. január 18-i szakvéleménye szerint munkaképesség-csökkenése 2007. október 1. napjától véleményezhetően 100%, azaz II. csoportú rokkant.

A felperes - többször pontosított, módosított - keresetében, arra hivatkozással, hogy a közalkalmazotti jogviszonya megszűnését eredményező intézménymegszüntetés jogellenes volt, az alperest a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi Ptk.) 339.§-a alapján összesen 6.660.375 forint elmaradt jövedelem és járulécai, valamint 2009. január 1. napjától kezdődően havi 200.000 forint jövedelempótló járadék, nem vagyoni kártérítésként 3.000.000 forint és járulécai megfizetésére kérte kötelezni. Állította, hogy a kialakult egészségi állapota az alperes magatartásának következménye, az alperes egész életét súlyosan, tartósan, jóvá nem tehető módon ellehetetlenítette. A nem vagyoni kártérítési igényét arra is alapította, hogy az alperest képviselő **B E** polgármester a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát megsértve azt terjesztette, hogy sikkasztott és a festményt lopott a **Fból**, számítógéplopás hamis vádjával

rendőrségi feljelentést tett ellene annak okán, hogy 2005. augusztus 6. napján a **f**beli irodájából átvételi elismervény hátrahagyása mellett elvitte a **F** számítógépét a saját tulajdonú dokumentumai kimásolása céljából. A rendőrség megalázó módon, a **D T** Alkotóházában tartott nemzetközi nagyrendezvényről állította elő. Nem vagyoni kártérítési igénye megalapozásául hivatkozott arra is, hogy szerzői jogait megsértve a **M N T** 2005. február 3-ai ülésén **B E** sajátjaként olvasta fel **A B** szerzőtársával alkotott, a világörökségről szóló dolgozatát, a 2006. évi választási kampány során a helyi televízióban egy korábbi műsorát jogosulatlanul mutatta be, a **S** méltó a világörökségre felirató grafikai munkáját engedélye nélkül a mai napig a **f** homlokzatán tartja. A szerzői jogai megsértésével kapcsolatos hivatkozásait 16.P.20.474/2011/53/F/1. szám alatt kiegészítette az F/123. számú mellékletben csatolt, **S** méltó a világörökségre című kiadvány alperes általi jogosulatlan felhasználásával is.

Kérte továbbá a világörökségi kezdeményezéssel kapcsolatos beruházásai, költségei megtérítését. A 16.P.20.474/2011/54. számú utolsó keresetpontosításában foglaltak szerint 1.626.283 forint igazságügyi szakértői véleményben kimunkált építési költség, és ennek 2004. augusztus 20. napjától járó késedelmi kamata; 1.152.000 forint közalkalmazotti jogviszonya előtt a **Si H H** létrehozására fordított 960 munkaóra díja, és ennek 2005. június 15. napjától járó késedelmi kamata; 226.422 forint a **Si H H** létrehozására fordított munkához kapcsolódó útiköltség, és ennek 2005. június 15. napjától járó késedelmi kamata; 1.707.957 forint ingatlan értéknövekedés, és ennek 2013. május 13. napjától járó késedelmi kamata; 3.766.000 forint ingóságok értéke, és ennek 2013. május 13. napjától járó késedelmi kamata; 461.200 forint a **V P** és a **Si H H** létrehozásának egyéb költségei (2002. október 6-i, 2003. április 2-i és 2003. augusztus 20-i eseményekre készített meghívók, **S V I** levélpapírjának nyomdaköltsége, bútor-restaurálási költség) és ennek 2005. június 15. napjától járó késedelmi kamatai megtérítésére tartott igényt.

A **Si H Hban** lévő ingóságai használati díja címén 2015. június 15. napjától kezdődően évi 200.000 forint és annak évenkénti részösszegei után járó késedelmi kamatok megfizetésére is kérte kötelezni az alperest, keresetét ebben a részében azonban utóbb nem tartotta fenn (16.P.20.474/2011/59. számú tárgyalási jegyzőkönyv).

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult, esetleges marasztalása esetére a **Si H H** épületében lévő bútorzat felújításával kapcsolatban 250.000 forint erejéig beszámítási kifogást támasztott. Álláspontja szerint a **F** megszüntetésének kizárólag gazdasági indoka volt. A felperes az ingatlan elhagyására volt köteles a bérleti jogviszony megszűnése miatt is, ehhez képest az ingatlant nem hagyta el. A számítógépekkel kapcsolatos visszaélés gyanúja miatt került sor a büntetőeljárás megindítására. Kifogásolta, hogy a **Si Világörökség** programot a felperes kizárólagosan sajátjaként kezeli. Álláspontja szerint semmiféle megállapodás nem volt a felek között arra nézve, hogy a per tárgyává tett beruházásokat akár a felperes, akár a **D T Kht.** elvégezheti, illetőleg annak elszámolását bármilyen módon igényelheti.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 939.000 forintot, és ennek az összegnek 2013. július 1. napjától a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, és rendelkezett az elsőfokú eljárás költségeinek viseléséről.

Az elsőfokú bíróság utalt rá, hogy jelen per tárgyával összefüggően a Tolna Megyei Bíróság és a Szekszárdi Munkaügyi Bíróság között felmerült hatásköri összeütközést a Pécsi Ítéltábla a Pkk.II.20.144/2010/2. számú végzésével úgy oldotta fel, hogy az ügyben első fokon eljáró bíróságul

a Tolna Megyei Bíróságot jelölte ki azzal, hogy a felperes kérelmei nem munkaügyi perben érvényesíthetők, a kereseti követelések a munkaügyi per fogalmát nem alapozzák meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában hangsúlyozta, hogy jelen pernek nem alperese **B E** polgármester, akinek a közigazgatási tevékenységével össze nem függő magatartásai a jelen perben nem bírálhatóak el. A közalkalmazotti jogviszony létesítését megelőzően **B E**vel folytatott megbeszélésekre a felperes az alperessel szemben igényt nem alapozhat, mert a felperes és az alperes között semmilyen polgári jogi értelemben vett megállapodás nem lelhető fel a **Si H H** létrehozásával, költségelszámolásával kapcsolatban. Ilyen jellegű megállapodásnak kizárólag a felek közötti bérleti szerződés, illetőleg az a képviselő-testületi határozat tekinthető, miszerint a bérleti megállapodással összefüggően sem vállal költségviselést az alperes. Mindezek ellenére a rendelkezésre álló bizonyítékokat a Pp. 206.§-a szerint mérlegelve az elsőfokú bíróság megállapíthatónak találta, hogy kölcsönös szándék alakult ki a **V P**, illetve a **H H** létrehozása kérdésében. A felperes igazolta, hogy a **D T Kht.** költséggráfordításai megvalósultak, a kirendelt igazságügyi műszaki szakértő egyes beruházások elkészültét megállapította, a **D T Kht.** a beruházásra fordított költségeit a felperesre igazoltan áthárította. A peradatok mérlegelésével azt is megállapította az elsőfokú bíróság, hogy költségeket a felperes kifizette. Utalt arra is, hogy az alperesnek a munkálatok elleni tiltakozására adat nem merült fel. Mindez az elsőfokú bíróság megítélése szerint a peres felek viszonylatában nem hozott létre jogviszonyt, az esetleges alperesi szándéknyilatkozat a rendelkezésre álló okiratok tartalmából következően csak úgy lenne értelmezhető, hogy a **D T Kht.** felé tartozna az alperes elszámolni. Megállapodás hiányában a felperes teljesítése nem tekinthető sem tartozásátvállalásnak (1959. évi Ptk. 332.§), sem engedményezésnek (1959. évi Ptk. 328. §). Kétségtelen ténynek minősítette ugyanakkor az elsőfokú bíróság, hogy az alperes a felperes által utóbb megfizetett beruházásokkal az 1959. évi Ptk. 361.§ (1) bekezdése szerint jogalap nélkül gazdagodott. A perbeli ingatlan forgalmi értékét, és azt, hogy az ingatlan forgalmi értékén belül mekkora a perrel érintett beruházások hozzávetőleges értéke, az igazságügyi műszaki szakértő megállapította. A felperes e 939.000 forint gazdagodás megtérítésére tarthat igényt. Miután a szakértői vélemény az értékmegállapítást 2013. júniusi időpontra teszi, az 1959. évi Ptk. 301.§ (1) bekezdése szerinti kamatra is jogosult a felperes ettől az időponttól kezdődően.

Minden más tekintetben az elsőfokú bíróság a keresetet megalapozatlannak találta. A felperes közalkalmazotti jogviszonya megszűnését eredményező képviselő-testületi döntés jogszerűsége tekintetében kiemelte, hogy az alperes, mint fenntartó jogosult volt az intézményt megszüntetni, önmagában ez a felperesre nézve jogellenes nem lehet, az intézmény megszüntetését a felperes vitássá nem teheti. A Tolna Megyei Közigazgatási Hivatal törvényességi észrevétele kapcsán rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a minisztériumi véleményről függetlenül a döntés joga az alperest illette meg. A felperesnél jelentkező hátrány és az alperes döntés-előkészítés mulasztásában megnyilvánuló jogellenesség között okozati összefüggés nincs, így a kártérítési felelősség egyik alapvető feltétele hiányzik.

Az ingóságokkal kapcsolatos igény tekintetében az elsőfokú bíróság azt rögzítette, hogy azokat a **D T Kht.** pénzeszközeinek felhasználásával vásárolták, a felperes a továbbszámolás után állta ezeket a költségeket, így az ingóságokra is a jogalap nélküli gazdagodás szabályai lennének az irányadóak. A felperes az ingóságok értékének megtérítésére kérte kötelezni az alperest, a peradatok alapján azonban megállapítható, hogy az ingóságok a felperes akaratából maradtak az alperesi ingatlanban. A felperes az ingóságok ellenértéke megfizetését nem kérheti, miután azok fizikai valóságukban megtalálhatóak. Az ingóságok használati díja vonatkozásában az elsőfokú bíróság arra utalt, hogy a felek között megállapodás nincs, a felperes maga nem vitte el ezeket az ingóságokat, azok

használatban nincsenek, így az ezen a címen előterjesztett kereset nem megalapozott. Nem találta alaposnak az elsőfokú bíróság egyéb címen előterjesztett megtérítési igényeit sem, mivel azok az alperes gazdagodását nem eredményezték, szerződés a felek között az elszámolásra nem volt, a felperes munkavégzésében megtestesülő értéknövekedés az ingatlan forgalmi értékének emelkedésénél elszámolást nyert.

A nem vagyoni kártérítés iránti igényt azért nem találta alaposnak az elsőfokú bíróság, mert álláspontja szerint az intézmény megszüntetése nem eredményez kártérítési kötelezettséget. A büntetőeljárás lefolytatásának nyilvánvalóan vannak hátrányos jogkövetkezményei, azonban ahhoz is nyomós közérdek fűződik, hogy a bűncselekmények esetleges elkövetői ellen a szükséges hatósági fellépés megtörténjen. Így önmagában a büntetőeljárás tényét senki nem kifogásolhatja, akkor sem, ha a nyomozást vele szemben megszüntették. Emellett a felperes (összefüggéseiből kiragadott) magatartása alapot adott a nyomozás lefolytatására, annak megítélése a felek által a közalkalmazotti jogviszony megszűnésének kérdésében elfoglalt, egymástól gyökeresen eltérő álláspontjától nem volt független. A felperes szerzői jogi felvetéseivel kapcsolatban az elsőfokú bíróság arra következtetett, hogy a 2002. évi televízióműsor szerzői joga a **D T** Kht.-t illetné, másrészt levetítése a polgármester-jelölti kampányban, az alperestől függetlenül történt. A „**S ...**” logóval kapcsolatos igény tekintetében rögzítette, hogy az lehet a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szjt.) 1.§ (2) bekezdés h) pontja szerinti szerzői mű, azonban a felperes keresetét nem valamely szerzői jogi igény érvényesítésével kapcsolatos kereseti kérelemként terjesztette elő. A felperes alkotása messzemenően kapcsolódik a **Si V Phoz**, melynek a felperes sem tekintheti egy személyben magát letéteményesének, a felperes által csatolt - és vitatott - programfüzet borítóján is feltüntetésre került valamennyi érintett önkormányzat.

Alaptalan találta az elsőfokú bíróság az alperes bútorzat felújítása címén előterjesztett beszámítási kifogását is, mivel az ingóságokkal kapcsolatos marasztaló rendelkezést az alperessel szemben nem hozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mindkét fél fellebbezett.

A felperes az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, és az alperes kereseti kérelmének megfelelő marasztalását kérte. Fellebbezésének indokolásában egyebek mellett kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a 147/2003. (XII. 2.) számú képviselő-testületi határozatot tévesen értelmezte, mert ez a határozat kizárólag a szolgálati lakásra kötött bérleti szerződésre vonatkozott. A szolgálati lakást saját költségén újította fel, ez a keresetnek nem tárgya. Az idézett határozat szerint azonban a **H H** felújítására nem vonatkozik a felújítási tilalom, annak nem volt a bérelője. Ezt az intézmény létrehozásának több éves folyamatában az alperes is így értelmezte.

A felperes vitatta az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását, miszerint ő a **D, F** utca .... szám alatti ingatlanban lévő lakását nem hagyta el. Ezzel szemben az alperes kizárta őt a szolgálati lakásból (erről őt a 2005. július 8. napjára keltezett ...-4/2005. számú levélben értesítette), minek folytán a legszemélyesebb ingóságaihoz sem férhetett hozzá. Az alperes mulasztásai, rosszhiszemű magatartása miatt 2007. augusztus 6., illetve augusztus 9. napjáig húzódott az ingóságok átadása. Tényszerűen vitatta fellebbezésében a felperes, hogy a hátrahagyott ingóságai jelenleg is a **D, F** utca .... szám alatti ingatlanban lennének feltalálhatóak. Rámutatott, hogy az alperes a **Si H Ht** megszüntette, az épületben fogyatékosok nappali ellátó intézménye működik, ténylegesen az ingóságaiból az alperes dísz tárgyalót alakított ki.

Kiemelte, hogy az alperes birtokon belül volt, szükségtelenül indított a lakás kiürítése iránt pert, a per kizárólag a lejárátását célozta. Kifogásolta a felperes a büntető eljárás értékelését is, mert az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe személyiségi jogai megsértését, figyelmen kívül hagyta, hogy kényszerűségből kellett a számítógépeket rövid időre kölcsönvennie. Az alperes tudatosan egy nemzetközi nagy rendezvényhez irányította a rendőrséget, lehetőséget és nyilvánosságot adva a lejárátásához.

Vitatta az elsőfokú bíróságnak a **S** méltó a világörökségre szövegű logóval kapcsolatos megállapításait is. Az elsőfokú ítéletben írtakkal szemben nem néhány kiadványon, hanem az általa pontosan megjelölt kiadványon tüntette fel ezt engedélye nélkül az alperes. A **S ...** című kiadvány kiadója, megjelentetője az alperes volt, nincs jelentősége annak, hogy azok más **s** önkormányzatokhoz is köthetőek. Kifogásolta továbbá a felperes, hogy az elsőfokú ítélet indokolásából teljes mértékben hiányzik a logó **d fi** felhasználásának értékelése, annak ellenére, hogy a logót az elsőfokú bíróság a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 1.§ (2) bekezdés h) pontja szerinti szerzői műnek minősítette. Az elsőfokú bíróság az eredeti írásai jogtalan alperesi felhasználásával egyáltalán nem foglalkozott, és tévesen ítélte meg a per tárgyává tett televízióműsor szerzői jogosultját, felhasználását is. Az elsőfokú ítéletben írtakkal szemben hangsúlyozta, hogy a **Si V P** az ő kezdeményezése, szervezése. Éppen e rendkívül jelentős kulturális, gazdasági, pénzügyi programban való kizárólagos vezető szerep megszerzésének céljából távolította őt el jogellenesen az alperes. A **F**, mint önálló költségvetési intézmény megszüntetését nem gazdasági-pénzügyi szempontok indokolták, hanem az alperes intézkedése kifejezetten közalkalmazotti jogviszonyának jogellenes megszüntetésére irányult, amely számára jelentős vagyoni és nem vagyoni károkat okozott. Kifogásolta továbbá, hogy az elsőfokú bíróság az általa indítványozott tanúk kihallgatását mellőzte, mert a tanúvallomások alkalmasak lettek volna az előterjesztett kereset megalapozására.

Az alperes fellebbezésében azt kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben változtassa meg, a keresetet teljes egészében utasítsa el, és a felperest az eljárás teljes költségében marasztalja. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévedett a felperessel kötött bérleti szerződés megítélésében. A megállapodás kifejezett írásbeli kikötést tartalmazott arra vonatkozóan, hogy a bérlő bármely átalakításra, korszerűsítésre kizárólag a felek írásbeli megállapodása alapján jogosult. Ilyen írásbeli megállapodást nem kötöttek, így a tilalom ellenére elvégzett felperesi beruházások megtérítésére még a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint sem köteles. Változtatlanul állította az alperes, hogy a felperes a munkák megtérítésére ígéretet nem kapott, iratellenes az elsőfokú ítéletnek az a megállapítása, miszerint **B E** alperesi polgármester támogatása a **V P** tekintetében szóbeli ígéretet tartalmazott volna a beruházási költségek megtérítésére. Nincs jelentősége annak, hogy a polgármester szóbeli ígérete a **D T Kht.** 2002. évi beszámolóját tartalmazó közhasznúsági jelentésben szerepel. A felperesnek a munkálatok elvégzésekor tudnia kellett, hogy megtérítésre nem számíthat. A megtérítés igénye nélkül, ingyenesen végzett munkákból következően az értéknövekedéssel nem gazdagodott jogalap nélkül, az ingyenesen végzett beruházások utóbb visszterhessé nem tehetőek. Álláspontja szerint ténylegesen nem bizonyított az sem, hogy a felújítási költségeket a felperes megfizette volna a **D T Kht.**-nak. Hangsúlyozta azt is, hogy **B E** a pernek nem alperese, az állítólagos (de ténylegesen a polgármester által soha meg nem tett) ígérek nem a polgármester közigazgatási működésével kapcsolatban keletkeztek, az elsőfokú bíróság így tévesen jutott arra a megállapításra, hogy a szerződéses megállapodás szintjét el nem érően kölcsönös szándék volt a peres felek között.

A felperes fellebbezése részben alapos, az alperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást túlnyomórésztben helytállóan, a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg, és abból nagyobb részben helytálló jogi következtetéseket vont le.

#### I. A költségvetési szerv megszüntetése, mint alperesi károkozó magatartás

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az elsőfokú eljárás iratai, és az azokhoz csatolt, a munkaügyi eljárásban keletkezett iratok alapján kiegészíti azzal, hogy a **N F** megszüntetése 2002 évben is felmerült, az alperes a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumát véleménynyilvánítás érdekében megkereste. A minisztérium válaszelevelében a tervezett intézkedés alátámasztását, egyebek mellett gazdasági számításokat, a közművelődési feladatellátás bemutatását kérte, közölve, hogy a tevékenység eredményességét elő nem mozdító, csupán gazdasági kényszer hatására tett lépéssel nem tud egyetérteni. Az alperes ekkor a költségvetési intézmény fenntartása mellett döntött. A felperest a vezetői pályázatának benyújtásában elsősorban az alperesnek a kulturális célok melletti elkötelezettsége motiválta. Az alperes a felperest a közalkalmazotti jogviszonyba történő kinevezésével egyidejűleg magasabb vezetői beosztással a **N F** szervezeti egység vezetésével bízta meg.

Az alperes képviselő-testülete .../2004. (XI. 30.) számú határozatával a felperes lakásbérleti szerződését csak két hónappal, 2005. január 31. napjáig hosszabbította meg, majd 2005. február 15. napján szolgálati lakásként a korábbtól eltérően a **P** utca 0. szám alatti ingatlant jelölte ki. Az alperes első ízben 2005. március 24. napján 27.P.20.320/2005. szám alatt a Szekszárdi Városi Bíróságon indított pert a felperes **D, F** utca .... szám alatti szolgálati lakásának kiürítése iránt, mely per elállás folytán megszűnt.

A másodfokú bíróság a lentebb kifejtettek értelmében nem osztotta az elsőfokú bíróságnak azt a jogi álláspontját, hogy a **F** megszüntetésére, mint az önkormányzat jogszerű döntésére a felperes igényt nem alapíthat. A másodfokú bíróságnak a **F**, mint költségvetési intézmény megszüntetésével kapcsolatos eltérő jogi álláspontja folytán indokolttá vált a bizonyítási eljárás kiegészítése, amit a felperes által indítványozott bizonyítás elrendelésével, a jogalap tisztázására a másodfokú bíróság részben lefolytatott. A Pf.VI.20.079/2014/3. számú jegyzőkönyvbe foglaltan tájékoztatta az 1952. évi Pp. 3.§ (3) bekezdése alapján a felperest arról, hogy neki áll érdekében annak bizonyítása, a 61/2005. (VI. 14.) számú határozatot az alperes képviselő-testülete azért hozta meg, hogy őt az intézményvezetői tisztségéből elmozdítsa és közalkalmazotti jogviszonyát megszüntesse. Ennek sikeres bizonyítása esetén bizonyítani tartozik a felperes azt is, hogy a képviselő-testületi határozat meghozatala és végrehajtása, valamint a kialakult egészségkárosodása okozati összefüggésben van.

A felperes az elsőfokú eljárás során írásbeli nyilatkozatokkal kívánta alátámasztani, hogy az alperes részéről a **F**, mint önálló költségvetési szerv megszüntetésére visszaélészerűen került sor, az a közalkalmazotti jogviszonyának jogellenes felszámolását célozta. A 16.P.20.474/2011/1. számú irathoz F/16 szám alatt csatolt nyilatkozatban **B C**, a **F** korábbi igazgatója idézte **A Zs** jegyzőnek azt a kijelentését, hogy csak az intézmény megszüntetésével tud gyorsan megszabadulni a felperestől a polgármester. F/17 alatt a 2006. december 18-i bizottsági üléssel kapcsolatosan az Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Bizottság tagjai, **Bné I E**, dr. **P Cs**, **S Iné**, **K E** és **Sz S** arról nyilatkoztak, hogy **P Cs** kérdéseire **A Zs** jegyző azt a nyilatkozatot tette, azért szüntették meg az intézményt, hogy ki tudják tenni a felperest. A 16.P.20.474/2011/10. számú előkészítő irathoz a felperes F/30. alatti mellékletként **M I** a polgármester, F/40. alatt **K L d** általános iskolai igazgató nyilatkozatát csatolta, melyek szerint **B E** olyan kijelentést tett, hogy a **F** megszüntetésével tud a legegyszerűbben megszabadulni a felperestől. Ugyanehhez az előkészítő irathoz F/41. szám alatt

csatolt írásbeli nyilatkozatában dr. **P Cs** is **B E**nek azokat a szavait idézte fel, miszerint a **F** megszüntetésére azért került sor, mert így tudták eltávolítani a felperest. A 2006. december 18-i kulturális bizottsági ülésen az alperesi akkori jegyzője, **A Zs** ezzel azonos tartalmú nyilatkozatot tett.

Az 1952. évi Pp. a szabad bizonyítási rendszer talaján áll; a 3.§ (5) bekezdése szerint a bíróság a polgári perben a bizonyítás módjához, meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve. Tanúvallomás azonban írásban teljes bizonyító erejű magánokirati formában nem tehető, mivel a perjogi szabályok értelmében a tanú az a peres felektől különböző személy, aki az általa észlelt tényekről tesz vallomást a bíróság előtt. A nyilvánosság és a közvetlenség elve általában kizárja, hogy a bíróság a tanúvallomás helyett a perben releváns körülményekről ismerettel rendelkező személyek írásban tett nyilatkozatát fogadja el, különösen, mivel e nyilatkozatok kapcsán a törvény által a vallomástételhez fűzött garanciális követelmények (igazmondási kötelezettségre való figyelmeztetés, érdekeltségi viszonyok tisztázása) sem érvényesülnek. A felperes által hivatkozott fenti nyilatkozatok ezért nem voltak alkalmasak a perben jelentős tény bizonyítására. Dr. **P Cs** és **M I** tanúkenti kihallgatására ugyanakkor az elsőfokú eljárás során, a 2012. szeptember 26. napján megtartott tárgyaláson sor került (16.P.20.474/2011/23. számú tárgyalási jegyzőkönyv). Dr. **P Cs** tanúvallomásában úgy nyilatkozott, hogy a korábban írásban előterjesztett nyilatkozatát változatlanul fenntartja. **M I** tanúvallomása nem terjedt ki a **F** költségvetési intézmény megszüntetési körülményeire és okára, sem a korábban írásban tett nyilatkozatára.

A Pf.VI.20.077/2015/6. számon csatolt, alperes Képviselő-testületének 2005. június 14. napján megtartott zárt üléséről készült jegyzőkönyv és jelenléti ív szerint a **N F** megszüntetéséről **B E** polgármester, **K L** alpolgármester, **Bné M Zs**, tanú 1, **P K**, **Sz E J**, **V Gy** és **Z M** képviselők döntöttek, illetve tanácskozási joggal jelen volt **A Zs** akkori jegyző. Távol maradtak **B C**, **B Gy**, dr. **P Cs** és **K L** képviselők. A képviselő-testületi ülés 3. napirendi pontjában szerepelt a közelebbről meg nem jelölt könyvvizsgálói jelentés megvitatása. A **N F** költségvetési intézmény megszüntetéséről vita nem alakult ki, közelebbről meg nem nevezett bizottság egyetértéséről nyilatkozott **Sz E J** képviselő, **V Gy** pedig arról, hogy a Pénzügyi Bizottság az előterjesztést megvitatta. A képviselőtestület 7 igen szavazattal, 1 tartózkodás mellett fogadta el a ./2005. (VI. 14.) számú határozatot a **N F** megszüntetéséről, egyúttal arról, hogy a **N F** intézmény megszűnésével hat személy - köztük a felperes - közalkalmazotti jogviszonya megszűnik. Az érintettek közül két személy gondnoki munkakörbe történő kinevezéséről a testület még ugyanezen az ülésen határozott.

**A Zs** polgármester, már mint az alperes törvényes képviselője 2015. november 9. napján a másodfokú tárgyaláson történt személyes meghallgatása során előadta, hogy a ./2005. (VI. 14.) számú képviselő-testületi határozat meghozatalának elsődleges célja a felperes eltávolítása volt az önkormányzat közeléből. Ehhez ürügyet szolgáltatott az intézmény rossz gazdálkodása, amit úgy kell érteni, hogy egy kulturális feladatot ellátó intézménynek nem lehet jó a gazdálkodása, az a felperes igazgatása idején a korábbinál nem lett rosszabb. **A Zs** előadta továbbá, hogy **B E** személyesen előtte, négy szemközt kijelentette, hogy ilyen módon lehet megszabadulni a felperestől. Beszámolt arról is, hogy fontos kérdésekben általában nem volt vita vagy kérdés a képviselő-testületi üléseken, mert a polgármester előzetesen informálisan egyeztetett az őt támogató képviselő-testületi tagokkal.

**B E**, korábbi polgármester tanúvallomása szerint 2005. évben költségvetési megfontolásból indítványozta a **N F** költségvetési szerv megszüntetését, döntésének személyes oka nem volt. Nem

emlékezett arra, hogy milyen más területre kellett átcsoportosítani a pénzt, arra sem, hogyan változott a **N F** költségvetési szerv működtetési költsége a megszüntetését megelőző időszakban. **B E** szerint már 2002 novemberében is hangsúlyosan felmerült a **F** költségvetési szerv megszüntetésének a szükségessége, miután folyamatosan gazdasági gondjaik voltak. Ennek ellenére azért köteleződtek el hosszabb távon a felperessel kötött szerződés megkötése során, mert a legvégsőig szerették volna a tevékenységet ellátni. Tagadta, hogy **A Zs** előtt olyan kijelentést tett volna, miszerint a **F** megszüntetésére irányuló indítvány valódi indoka a felperes elmozdítása. **A Zs** és **B E** között a szembesítés eredményre nem vezetett.

A tanúként kihallgatott képviselők, **Bné M Zs**, **Sz E J**, **V Gy**, **Z M** vallomása szerint anyagi megfontolásból kellett megszüntetni a költségvetési intézményt, hogy gazdaságosabbá váljon a feladatellátás. A tanúk nem tudtak nyilatkozni arra nézve, hogy a korábbi évekhez képest hogyan változott a **f** működési költsége, a megtakarítás nagyságrendjéről ismereteik nem voltak. Hangsúlyozták, hogy nem 2005. évben keletkezett a költségvetési kényszer, hiszen a kultúra nem termel pénzt, annak indokát azonban nem tudták adni, hogy a testület miért a költségvetési év folyamán határozott az intézmény megszüntetéséről. **Z M** képviselő tanúvallomásában kiemelte, hogy a költségvetési intézmény megszüntetését követően a **f** időszakosan volt nyitva, állandó működése megszűnt, az így csökkenő fenntartási költségek mellett a dolgozók bérén is megtakarítást lehetett elérni, a felperes jövedelme mindenképpen megtakarításként jelentkezett. Valamennyi tanú elmondta, hogy a kérdéses határozat meghozatala során őt senki nem befolyásolta.

A fentiekre figyelemmel egyértelmű, hogy **A Zs**, az alperes törvényes képviselője az alperes perben képviselt álláspontjától és a tanúvallomások tartalmától is jelentősen eltérő perbeli nyilatkozatot tett. A másodfokú bíróságnak így abban a kérdésben kellett elsősorban döntenie, hogy milyen jelentőséget kell tulajdonítani az alperesi törvényes képviselő által elmondottaknak.

Az 1952. évi Pp. 206.§ (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg. A bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el.

Az 1952. évi Pp. 163.§ (2) bekezdése szerint a bíróság az ellenfél beismerése, mindkét fél egyező vagy az egyik félnek az ellenfél által bírói felhívás [141.§ (2) bekezdése] ellenére kétségbe nem vont előadása folytán valónak fogadhat el tényeket, ha azok tekintetében kételye nem merült fel. A beismerés a félnek a bíróság előtt tett az a kijelentése, hogy az ellenérdekű fél részéről állított tények valódiságát elfogadja. Beismerni csak az ellenérdekű féltől vagy annak képviselőjétől származó tényállítást lehet. A beismerés tényállítás, azaz tudomáskijelentés, alakszerűséghez nincs kötve.

A perben releváns körülményként állította a felperes, hogy a **F** költségvetési intézmény megszüntetésének döntő indoka nem az alperes által állított költségvetési kényszer, gazdálkodási célszerűség, hanem az ő eltávolítása volt. Az intézmény megszüntetéséhez vezető döntés előkészítőjét az indítvány előterjesztésére, az önkormányzati képviselőket annak elfogadására indító motiváció alapvetően a szubjektív tudattartalom része, mely azonban az érintettek megnyilvánulásából objektíve levezethető, így nincs akadálya annak, hogy ezt az adottságot a bíróság a bizonyítás szempontjából olyan körülményként kezelje, melyre ténybeli következtetés vonható.

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője az elsőfokú eljárás során következetesen azt az álláspontot erősítette meg, hogy alaptalan a felperes visszaélésre történő hivatkozása. **A Zs**, az alperes törvényes képviselője azonban ezzel ellentétes nyilatkozatot tett. A fél meghatalmazott és

törvényes képviselőjének eltérő nyilatkozatát a bíróságnak az 1952. évi Pp. 66.§ (2) bekezdése megfelelő alkalmazásával úgy kell elbírálnia, mintha magának a félnek a nyilatkozatai lennének eltérőek. Mivel nem a saját, hanem az ellenérdekű fél bizonyítási érdekkörébe tartozó tényre vonatkoztak az eltérő nyilatkozatok, az eltérésből nem következik, hogy az ellentétes nyilatkozatok egymást kölcsönösen kioltó hatásúak lennének. Miután az alperesi ellenkérelem elutasításra irányult, annak tartalma, az alperesi jogi képviselő által ebben a körben tett nyilatkozatok a fél perbeli érdekei által meghatározottak voltak. Ehhez képest az alperes törvényes képviselője által tett nyilatkozathoz önérdék nem fűződött, sőt, az alperes törvényes képviselője a saját perbeli bizonyítási érdekeivel ellentétes nyilatkozatot tett a pernek abban a szakaszában, amikor a felek által már ismert volt, hogy a másodfokú bíróság e körülménynek jelentőséget tulajdonít. **A Zs** alperesi törvényes képviselő előadásában felmerültek ugyan arra utaló elemek, hogy a **B E** polgármestersége alatt is képviselőként tevékenykedő **Bné M Zsval** a viszonya nem kiegyensúlyozott, ebből azonban nem következik a másodfokú bíróság szerint, hogy **A Zs** a jobb tudomásával ellentétesen tett volna a korábban eljáró képviselőket, illetve a korábbi polgármestert esetlegesen kedvezőtlen színben feltüntető nyilatkozatot. Így az alperes egymástól eltérő nyilatkozatai vonatkozásában a másodfokú bíróság a törvényes képviselő elfogulatlan, és ennek folytán a jóhiszemű pervitel követelményeit maradéktalanul szem előtt tartó nyilatkozatát fogadta el hitelesnek.

A polgármester nyilatkozata lényegében az 1952. évi Pp. 163.§ (2) bekezdése szerinti beismerésnek minősül, figyelemmel arra is, hogy az a pernek mely szakaszában, a bizonyítás kiegészítésének mely stádiumában keletkezett. Jelentőséget kellett tulajdonítani annak is, hogy **A Zs**, mint **B E** korábbi polgármester bizalmát élvező, vele közvetlen és szoros munkakapcsolatban álló személy a történelekről közvetlenül szerzett információkkal rendelkezik, ebbéli előadása pedig nem új keletű annyiban, hogy dr. **P Cs** tanúvallomással megerősített nyilatkozata szerint **A Zs**nak korábban is volt a perbeli előadásával egyező tartalmú megnyilvánulása. Mindez ugyancsak azt erősíti meg, hogy **A Zs** utóbbi törvényes képviselői minőségében tett előadása felel meg a valós tényeknek. A per egyéb adatai alapján ebben a kérdésben a másodfokú bíróságban perdöntő kétely nem merült fel. A döntéshozó képviselő-testület tanúként meghallgatott tagjai az **A Zs** törvényes képviselő által tett nyilatkozatot ugyan nem erősítették meg, az általuk hivatkozott költségvetési indokok gazdasági racionalitása sem volt megkérdőjelezhető, a permanensen meglévő finanszírozási problémák mellett azonban a tanúk egyike, sőt a volt polgármester sem tudott határozott indokot megjelölni arra nézve, hogy mi vezetett a költségvetési év közepén, elfogadott költségvetés mellett olyan váratlan beavatkozási kényszerhez, amely mellett a perbeli, 1988. óta működő költségvetési intézményt meg kellett szüntetni. A képviselők tanúvallomása alapján arra lehetett következtetni, hogy többségük bizalmi alapon fogadta el az előterjesztés megalapozottságát, annak megvitatására nem volt igényük.

A költségvetési indok kézenfekvő ürügyként történő felhasználását támasztják alá a döntéshozatal körülményei is, így az, hogy az alperes az általa is ismert kötelezően előírt véleményezési eljárás lefolytatását mellőzte, a korábban általa kezdeményezett eljárás során a minisztérium álláspontjáról szerzett információkat figyelmen kívül hagyta, illetve, hogy a perbeli napirendi pont tekintetében is zárt ülésen döntött. A rendelkezésre álló adatok arra utalnak, hogy kétséget kizáróan a megszüntetés gazdasági racionalitása sem igazolható, mivel a megszüntetett közalkalmazotti álláshelyeket nyomban vagy rövid időn belül újra betöltötte az alperes, a **f** pedig a felújítását követően funkcióját változatlanul ellátja.

A peres felek között a viszony kétségkívül súlyosan megromlott, amit alátámaszt a szolgálati lakással kapcsolatos vitájuk is. A perben nem állnak rendelkezésre adatok arra nézve, hogy az alperes mely észszerű indokkal kívánta elzárni a felperest a már kialakított és funkcionáló szolgálati

lakás használatától, mi volt az indoka másik szolgálati lakás kijelölésének, amikor a másik ingatlan műszaki jellemzőitől függetlenül önmagában a költözés a bérelő számára nyilvánvaló kellemetlenséggel kellett, hogy járjon. Ez a körülmény is arra utal, hogy a korábbi bizalmi viszony megszűnésével a felperes érdekeire a továbbiakban semmilyen mértékben nem kívánt tekintettel lenni az alperes, és a peres felek közötti kapcsolat alapját jelentő közalkalmazotti jogviszony felszámolására törekedett.

A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) perbeli időszakban hatályban volt 27.§ (2) bekezdése szerint a határozott idejű közalkalmazotti jogviszonyt a munkáltató a 30.§ (1) bekezdés a)-c) és e) pontjában foglalt okok alapján azonnali hatállyal megszüntethette, a közalkalmazott részére azonban egy évi (egy évnél rövidebb hátralévő idő esetén a hátralévő időre járó) átlagkeresetét köteles volt előre megfizetni. A Kjt. 30.§ (1) bekezdése szerint a munkáltató a közalkalmazotti jogviszonyt akkor szüntethette meg, ha a) megszűnt a munkáltatónak az a tevékenysége, amelyben a közalkalmazottat foglalkoztatták, b) az Országgyűlés, a Kormány, a miniszter vagy az önkormányzati képviselőtestület munkáltatót érintő döntése - különösen a feladatok változásából adódó átszervezés vagy a költségvetési támogatás csökkentése - következtében a közalkalmazott további foglalkoztatására nincs lehetőség, c) a magasabb vezető, illetve vezető beosztás ellátásával történő megbízás visszavonását, határozott időre szóló megbízás esetén a határidő leteltét követően a közalkalmazott eredeti munkakörében való továbbfoglalkoztatására, ennek hiányában a végzettségének, illetve képesítésének megfelelő munkakör felajánlására nincs lehetőség vagy a közalkalmazott a végzettségének, illetve képesítésének megfelelő munkakört nem fogadja el, e) a közalkalmazott a felmentés közlésére, illetve legkésőbb a felmentési idő kezdetének napján nyugdíjasnak minősül. A Kjt. 23.§ (4) bekezdése alapján a magasabb vezető, illetve vezető beosztás ellátásával való megbízás visszavonása a közalkalmazott erre irányuló kérelme esetén indokolási kötelezettséggel jár, az indokolásból a visszavonás okának világosan ki kell tűnnie, vita esetén a visszavonás indokának valóságát és okszerűségét a munkáltatónak kell bizonyítania.

Amennyiben az alperes a fentieknek megfelelően kívánt volna eljárni, vita esetén neki kellett volna bizonyítania, hogy eljárása a Kjt.-nek megfelelő volt, míg a munkáltató jogutód nélküli megszüntetése a Kjt. 25.§ (1) bekezdés c) pontjára figyelemmel a közalkalmazotti jogviszony törvény erejénél fogva történő megszűnését idézte elő, és közvetlenül alkalmas volt az alperes érdekeinek megfelelő, a felperest a jogviszony megszüntetése tekintetében a munkajogi igényérvényesítés lehetőségétől megfosztó jogi helyzet előállítására.

A költségvetési szerv perbeli időszakban hatályban volt, az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) 87.§ (1) bekezdése szerint az államháztartás részét képező olyan jogi személy, amely a társadalmi közös szükségletek kielégítését szolgáló jogszabályban, határozatban, alapító okiratban meghatározott állami feladatokat alaptevékenységként, nem haszonszerzés céljából, az alapító okiratban megjelölt szerv szakmai és gazdasági felügyelete mellett, az alapító okiratban rögzített illetékességi és működési körben, feladatvégzési és ellátási kötelezettséggel végzi.

A perbeli időszakban hatályban volt, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvénynek az önkormányzat bevételei címszó alatt szabályozott 81.§ (1) bekezdése szerint az önkormányzat a helyi lakosság szükségleteiből és jogszabályokból adódó feladatait saját költségvetési szerv útján, más gazdálkodó szervezet támogatásával, szolgáltatások vásárlásával, egyéb módon látja el. Az önkormányzat feladataihoz igazodóan választja meg a gazdálkodás formáit és a pénzügyi előírások keretei között önállóan alakítja ki az érdekeltségi szabályokat.

A fentiekből is következően az önkormányzat gazdálkodásának egyik formája az, ha a feladatait költségvetési szerv útján kívánja ellátni. Ennek megfelelően a költségvetési szerv létrehozásával és megszüntetésével az alapító önkormányzat egyúttal a tulajdonosi jogosultságait is gyakorolja. Mindazokban a vonatkozásokban, amikor a közjogi jogosítványok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése polgári jogi jogviszonyok útján realizálódik, a polgári jogi viszonylatokban a polgári jog szabályai irányadóak. Ebben a körben az alapító, mint magánjogi jogalany más jogalanyokkal azonos módon köteles jogkövető magatartást tanúsítani. A jogági jogellenesség függetlensége a perbeli esetben is érvényesül, így ha a közjogi és közigazgatási felhatalmazás alapján végzett tevékenység a közjogi és közigazgatási normák szempontjából jogszerűnek minősül is, az közvetlenül nem hat ki a magánjogi értelemben vett jogellenességre. A magánjogi szabályok alkalmazása szempontjából a magánjogi elvárásoknak való megfelelés követelhető meg.

A tulajdonos cselekvési szabadságának korlátját képezik azok az általános társadalmi elvárások, amelyeket a polgári jog alapvető jellegű rendelkezései generálklauzulaként közvetítenek és tesznek normatív követelménnyé. Ilyen az 1959. évi Ptk. bevezető rendelkezéseinek körében a joggal való visszaélés tilalma (1959. évi Ptk. 5.§), a jóhiszeműség és tisztesség követelménye (1959. évi Ptk. 4.§ (1) bekezdés); ezek olyan, alapvető társadalmi elvárásokat közvetítő nyitott törvényi tényállások, amelyek általános érvényesülést kívánnak a polgári jogi jogviszonyokban és befolyásolhatják valamely magatartás jogellenességének megítélését. Az 1959. évi Ptk. 5.§ (1) bekezdése generálisan tiltja a joggal való visszaélést. Az 5.§ (2) bekezdése definiálja, hogy abban az esetben minősül a magatartás joggal való visszaélésnek, ha egy konkrét jogosultságot társadalmi rendeltetésével össze nem férő célra gyakorolnak. A joggal való visszaélés tilalma a kirívóan rendeltetésellenes, visszaélésszerű joggyakorlás megakadályozásának jogi eszköze, a magatartásnak a visszaélésszerű jelleg figyelmen kívül hagyásával történő minősítésére, illetve arra ad alapot, hogy a magatartás lehetséges következményeinek megítélésakor a visszaélés eredményét a bíróság eltérő jogi megítélésben részesítse.

Ha az önkormányzat alperes a tulajdonosi jogait visszaélésszerűen, más személy sérelmére gyakorolja, ez olyan kárkötelmi jogviszonyt keletkeztet, amelyben a jogállamiság keretei között a sérelmet szenvedett jogosult a bíróságtól jogorvoslatot kérni. A jogvédelem lehetőségét nem hiúsíthatja meg, hogy az alperes a helyi közhatalom gyakorlásából eredően a közfunkciók, közfeladatok ellátása körében jár el.

Az alperes a F költségvetési intézményét az Áht. 90.§ (1) bekezdés c) pontjára hivatkozással szüntette meg. E rendelkezés szerint az alapító a költségvetési szervet megszüntetheti, ha az ellátandó feladat más módon vagy más szervezetben hatékonyabban teljesíthető. A másodfokú bíróság a fentiekben részletezettek szerint arra a következtetésre jutott, hogy a hatékonyabb teljesítés ürügyén a megszüntetés valójában a felperes jogainak csorbítására irányult, az alperes tulajdonosi jogait a jog társadalmi rendeltetésével össze nem férő célra gyakorolta, miáltal a jog gyakorlása a felperes jogainak, törvényes érdekeinek csorbítására vezetett, a törvény által tilalmazott joggal való visszaélést, ilyenként az 1959. évi Ptk. 339.§ szerinti jogellenes károkozó magatartást valósított meg.

Az alperes ebből következően felel mindazokért a károkért, amelyet a N F megszüntetésével a felperesnek okozott. Az ezzel összefüggésben érvényesített kárigények kétirányúak, egyrészt a jövedelemvesztéssel kapcsolatosak, másrészt a felperes egészséghez fűződő személyiségi jogának érintettsége folytán a nem vagyoni kártérítés iránti igény alapját képezik. Ezekben a kérdésekben a bizonyítás nagy terjedelmű kiegészítése szükséges, miután vizsgálni kell, hogy az alperes jogszerű

eljárását feltételezve a felperes közalkalmazotti jogviszonyában meddig és milyen összegű jövedelemre tarthatott volna igényt, ezzel szemben ténylegesen milyen összegű jövedelemmel rendelkezett, a felperes egészségi állapotára is figyelemmel a kárenyhítési kötelezettsége körében az 1959. évi Ptk. 340.§ (1) bekezdésében is írtaknak megfelelően járt-e el a jövedelemvesztésének más forrásból történő pótlása iránt. Az pedig igazságügyi orvosszakértő, pszichiáter szakértő bevonásával bizonyítható, hogy a felperes egészségi állapotában a megszüntetés közrehatott-e, ha igen, milyen mértékben.

## II. Ingatlannal kapcsolatos igény

A perbeli **D, F** utca .... szám alatti ingatlanon végzett felújítási munkákkal kapcsolatos igény elbírálását mindkét fél fellebbezése érintette. A felperes vitatta e körben, hogy az elsőfokú bíróság a **D T Kht.** részéről ráfordított és általa a **D T Kht.**-nak megtérített költségek figyelmen kívül hagyásával kizárólag az elvégzett munka folytán előállt gazdagodásban marasztalta az alperest, másrészt az alperes sérelmezte a gazdagodással kapcsolatos megtérítési kötelezettségét is.

Az elsőfokú bíróság ítéletét arra hivatkozással hozta meg, hogy a felek között nem jött létre olyan megállapodás, amelyből a perbeli ingatlanon végzett munkálatok vonatkozásában az 1959. évi Ptk. 198.§-ának értelmében jogosultság vagy kötelezettség keletkezett volna. A felperes ebben a körben a **D T Kht.**-nak a 2011. július 8. napján előterjesztett P.20.474/2011. számú felperesi előkészítő irat mellékleteként F/21. szám alatt csatolt 2002. évi közhasznúsági jelentésére hivatkozott, mint okirati bizonyítékra. A közhasznúsági jelentés a **D T Kht.** beszámolóját tartalmazta arról, hogy a 2002. május 15-i kibővített ülésen **B E** alperesi polgármester az alperes nevében felkérte a felperest a **S V P** személyes irányítására, vállalta, hogy az önkormányzat a jegyzői kúriát rendelkezésre bocsátja a **H H** és a felperes szolgálati lakása létrehozása érdekében. A teljes beruházás költségét az önkormányzat fizeti, annyit kér, hogy a **Si H H** létrehozásának költségét a társaság előlegezze meg, az intézmény átadása után az önkormányzat számla ellenében minden költséget megtérít a társaságnak. Az elsőfokú bíróság megalapozottan vonta le azt a következtetést, hogy ez az okirat önmagában nem alkalmas a felek közötti megállapodás létrejöttének alátámasztására, mivel azt nem az alperes (az alperes képviselője) állította ki, közvetlenül az alperestől származó nyilatkozatot nem, csupán annak a másik fél érdekeltségébe tartozó szervezet általi interpretációját tartalmazza.

A világörökségi programmal kapcsolatos ráfordításokkal összefüggésben a felperes a per során következetesen hivatkozott ugyan a peres felek és a **D T Kht.** között létrejött, a **Si H H** és a **V P** költségeinek megelőlegezésére és megtérítésére vonatkozó megállapodásra, az annak bizonyítékaul szolgáló, az alperes bélyegzőjével is ellátott okiratot azonban csak a többszöri szünetelést követően folytatódó másodfokú eljárásban, Pf.VI.20.115/2017/10. szám alatt 2018. január 24. napján előterjesztett előkészítő iratához csatolta. Hivatkozása szerint a szerződést a Szekszárdi Törvényszék Cégbíróságának irattárában, a felszámolt **D T Kht.** nagyszámú iratai között találta meg.

Az 1952. évi Pp. 3.§ (4) bekezdése szerint a bíróság a bizonyítás elrendelését mellőzni köteles, ha a bizonyítási indítványt a fél neki felróható okból elkésetten, vagy egyébként a jóhiszemű pervittel össze nem egyeztethető módon terjeszti elő, kivéve, ha a törvény eltérően rendelkezik. Az 1952. évi Pp. 249.§-a folytán alkalmazandó 235.§-a értelmében a másodfokú eljárásban új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, vagy az az elsőfokú határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására irányul, a 141.§ (6) bekezdésében foglaltakat azonban ebben az esetben is alkalmazni kell. Az 1952. évi Pp. 141.§ (2) bekezdésének értelmében a fél köteles a tényállításait,

nyilatkozatait, bizonyítékait - a per állása szerint - a gondos és az eljárást elősegítő pervitelnek megfelelő időben előadni, illetve előterjeszteni. Ugyanezen § (6) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha a felek valamelyike tényállításának, nyilatkozatának előadásával, bizonyítékainak előterjesztésével - a (2) bekezdésben előírt kötelezettsége ellenére - alapos ok nélkül késlekedik, és e kötelezettségének a bíróság felhívása ellenére sem tesz eleget, a bíróság a fél előadásának, előterjesztésének bevárása nélkül határoz, kivéve, ha álláspontja szerint a fél előadásának, előterjesztésének bevárása a per befejezését nem késlelteti.

A felperes mint szerződő fél tudomással bírt a megállapodás létezéséről, saját példány hiányában a **D T Kht.** irataiból történő beszerzés iránt a per korábbi szakaszában is intézkedhetett volna. Az okirati bizonyíték másodfokú eljárás során történő előterjesztése így késedelmes előterjesztésnek minősül, minek folytán a másodfokú bíróság az okirat tartalmának bizonyítékként történő figyelembevételére már nem látott lehetőséget.

A fentiekre figyelemmel a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű értékelésével jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a beruházási költségek megfizetésére vonatkozó megállapodás a felek között nem jött létre, így a szubszidiárius törvényi tényállás, a jogalap nélküli gazdagodás szabályai alkalmazhatóak. Mivel a felperes által a másodfokú eljárásban késedelmesen csatolt okirati bizonyíték figyelembe vételére a fentebb részletezettek szerint nem volt mód, így nem volt indok az elsőfokú bíróság következtetésétől történő eltérésre.

Az alperesi fellebbezésben hivatkozottak sem alapozzák meg a jogalap nélküli gazdagodás szabályai alkalmazásának mellőzését. A 147/2003. (XII. 2.) képviselő-testületi határozat kifejezetten a bérleti szerződéshez kapcsolódott, a szolgálati lakásként bérbe adott ingatlanra vonatkozóan tartalmazta a költségviselés elutasítását. E képviselőtestületi határozatnak értelemszerűen nem lehetett kihatása a **H Hval** szséfűggésben korábban elvégzett beruházási munkák sorsára. A szakértői vélemény alapján az is egyértelmű, hogy a szakértő a leromlott műszaki állagú volt szolgálati lakás (a szakvélemény szerinti 2. számú lakás) kapcsán semmilyen értéknövelő tényezőt nem vett figyelembe. Az alperesi fellebbezésben foglaltakkal ellentétben nincs következtetési alap arra sem, hogy a felperes, vagy a **D T Kht.** a **H H** kialakításához szükséges munkákat bármiféle megtérítési igény nélkül, ingyenesen végezte. Semmi nem utal arra, hogy a felek erre vonatkozó akarategységüket kinyilvánították volna.

Az alperes vitatta azt a megállapítást is, hogy a költségviselő **D T Kht.** a felújítással kapcsolatos kiadásokat a felperesre ténylegesen áthárította. A vitatott tény mellett szól ugyanakkor, hogy a **D T Kht.** nem lépett fel igénnyel az alperessel szemben, ami azt valószínűsíti, hogy az igénye már nem állt fenn. Ennek oka a rendelkezésre álló ismeretek alapján nem lehet más, mint az, hogy a felperessel e vonatkozásban elszámolt. Mindez megerősíti az elsőfokú bíróság által is értékelt okirati bizonyítékokat (P.20.474/2011/F/...-28. szám), illetve tanúvallomást arra vonatkozóan, hogy a felperes a kiszámlázott költségeket megfizette. A **D T Kht.** eljárása egyebekben az 1959. évi Ptk. 286.§ (1) bekezdésének is megfelelő volt, mely rendelkezés szerint a jogosult a harmadik személy részéről felajánlott teljesítést is köteles elfogadni, ha a harmadik személynek törvényes érdeke fűződik ahhoz, hogy a teljesítés megtörténjék, ehhez a kötelezett hozzájárulása sem szükséges. Helytállóan döntött tehát az elsőfokú bíróság akkor, amikor a perbeli ingatlannal kapcsolatos beruházási munkák vonatkozásában az abból eredő gazdagodás, de nem a tényleges ráfordítás megtérítésére kötelezte az alperest az 1959. évi Ptk. 361.§ (1) bekezdése alapján.

III. Ingóságokkal és a világörökségi programokkal kapcsolatos egyéb igények, valamint az ingóságok használati díja

A másodfokú bíróság mellőzi az elsőfokú bíróság ítéletéből azt a ténymegállapítást, hogy a felperesnek az alperes birtokában hagyott ingóságai a **D, F** utca .... szám alatti ingatlanban fellelhetőek, mivel a szakértői véleményből következően a tárgyak már nincsenek a perbeli ingatlanban.

A felperes az alperes birtokában maradt, és hivatkozása szerint az alperes által dísz tárgyaló kialakítására használt ingóságai ellenértékének megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Az 1959. évi Ptk. 115.§ (3) bekezdése a tulajdonjog védelme körében arra jogosítja a tulajdonost, hogy a birtokából kikerült dolog visszaadását követelje. Mindaddig azonban, amíg a tulajdonjog tárgya fellelhető, és azzal kapcsolatosan a tulajdonos jogainak gyakorlása okszerűen lehetséges, a vagyonban beállt értékcsökkenés nem állapítható meg, az 1959. évi Ptk. 355.§ (4) bekezdésére figyelemmel kártérítés nem követelhető.

Az elsőfokú bíróság helytállóan következtetett arra, hogy a felperes egyéb megtérítéssel kapcsolatos igényei erre vonatkozó bizonyított megállapodás és az alperes javára előállt gazdagodás hiányában nem voltak teljesíthetőek.

Az ingóságok használati díjával kapcsolatos követeléssel a 16.P.20.474/2011/59. számú tárgyalási jegyzőkönyvben foglaltak szerint a felperes keresetét leszállította. Miután ez az igény elbírálás tárgyát nem képezhette, a másodfokú bíróság az ezzel kapcsolatos indokokat az elsőfokú ítéletből mellőzi.

#### IV. A szerzői jog megsértése, mint a nem vagyoni kártérítés indoka

Az elsőfokú bíróság a felperesnek a művei jogsértő felhasználásával összefüggésben támasztott nem vagyoni kártérítési igényét elsősorban arra hivatkozással utasította el, hogy a felperes a jelen perben elbírálnak szerzői jogi igényt nem érvényesített, **B E** alperesi polgármester tevékenységével összefüggően jelzett nem vagyoni kártérítési igényt. A felperes a szerzői jogainak megsértését négy szerzői mű vonatkozásában állította, ezek közül kettő kifejezetten **B E** általi felhasználással állt összefüggésben (a **M N T** 2005. február 3-ai ülésén **A B**nal közösen alkotott világörökségről szóló dolgozat felolvasása, a 2006. évi választási kampányban filmalkotásának jogosulatlan vetítése), így ebben a vonatkozásban megalapozott az elsőfokú bíróságnak az a következtetése, hogy az alperes passzív perbeli legitimációja hiányzik, mivel a jogsértést a szerző állítása szerint sem neki betudható magatartásként követték el. Ugyanez az indok azonban nem alkalmazható a **S** méltó a világörökségre feliratú grafikai munkának az alperes tulajdonában álló épületen történő felhasználásával, illetve az F/123. számú mellékletben csatolt, **S** méltó a világörökségre című kiadvány megjelentetésével összefüggésben.

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) rendelkezik a szerző által érvényesíthető személyhez fűződő jogokról (a mű nyilvánosságra hozatala, a név feltüntetése, továbbá a mű egységének védelme körében, az Szt. 10-15.§-ai szerint), illetve a szerző által érvényesíthető vagyoni jogokról, amelyek a szerzői mű 17.§-ban részletezett felhasználásához kötődnek. Az 1959. évi **87. §** bekezdése szerint, akinek a szellemi alkotáshoz fűződő jogát megsértik, a külön jogszabályban meghatározott védelmen kívül a személyhez fűződő jogok megsértése esetén irányadó polgári jogi igényeket támaszthatja. A szerzői jog megsértésének objektív és szubjektív jogkövetkezményeit az Szt. 94.§-a tartalmazza. Az Szt. 94.§ (2) bekezdésének 2006. június 14. napjáig hatályban volt szövegezése szerint a szerzői jog megsértése esetén a polgári jogi felelősség

szabályai szerint kártérítés jár. Kártérítésre alap az is, ha a szerző személyhez fűződő jogait megsértik. Az Szjt. 94.§ (2) bekezdése folytán alkalmazandó 1959. évi Ptk. 355.§ (1) bekezdésére figyelemmel a kártérítési igény csak akkor lehet alapos, ha a károsultat a nem vagyoni kártérítésre alapot adó hátrány érte. A jogsértő felhasználással okozott hátrányt bizonyítani kell, kivéve, ha az köztudomású (BDT2004.1037.). A felperes a szerzői jogai megsértéséből eredő hátrányra közvetlenül nem hivatkozott, a szerzői jogi védelem jelen perben alkalmazandó szabályai pedig nem terjednek ki arra, hogy az alkotó önmagában a szerzői jogai megsértése esetén nem vagyoni kártérítés iránti igényt támasszon. Így a felperes fellebbezésében foglaltakkal szemben helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a felperes szerzői jogainak megsértésére alapított nem vagyoni kártérítési igényt részletesebb vizsgálat nélkül elutasította.

#### V. A jóhírnév megsértésével kapcsolatos igény:

Az 1959. évi Ptk. 78.§ (1) bekezdése alapján a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. Ugyanezen § (2) bekezdése szerint a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

A felperes jóhírnevének megsértését elsősorban az alperes által tett feljelentéssel, az alperes által kezdeményezett büntetőeljárással hozta összefüggésbe. Ennek kapcsán az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy az esetleges bűnelkövetők elleni fellépés közérdek. A bírói gyakorlat ezért egységes abban a kérdésben, hogy ha a feljelentő a bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt tett feljelentésében a feljelentett személyét indokolatlanul sértő, bántó, rá vonatkozóan nyilvánvalóan alaptalan kijelentést nem tesz, a jóhírnév megsértése akkor sem állapítható meg, ha a büntetőeljárás nem vezetett a felperes bűnösségének a megállapításához (BH2004.357.). Helytállóan utalt az elsőfokú bíróság arra is, hogy a feljelentésnek volt valós tényalapja, mert a felperes a közalkalmazotti jogviszonyának megszűnését követően engedély nélkül bement az alperes birtokában álló épületbe, és onnan a számítógépeket elvitte. A felperes rendőrség általi előállításának körülményei az intézkedő rendőrség érdekkörébe tartoznak, az ebből eredő sérelmeire a felperes az alperessel szemben igényt nem alapíthat.

A festménylopással kapcsolatos kijelentések tekintetében a felperes keresetét nem konkretizálta abban a vonatkozásban, hogy **B E** sérelmezett kijelentései mely helyzetben, összefüggésben, ki előtt hangzottak el. Ennek folytán a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem állapítható meg, hogy ezeket az alperes képviselőjeként, polgármesteri minőségében tette-e **B E**, így az esetleges jogsértő magatartás a cselekvő által képviselt alperesnek betudható-e. Helytállóan járt el ezért az elsőfokú bíróság, amikor a jóhírnévhez fűződő jog sérelmét nem találta megvalósultnak.

A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a **D, F** utca .... szám alatti ingatlanhoz és a világörökségi kezdeményezéshez kapcsolódó kiadásokat, az ingóságok értékének megtérítését, valamint a jóhírnév és a szerzői jog megsértése címén támasztott igényeket érintő részében az elsőfokú költségek viselésére is kiterjedően - az 1952. évi Pp. 239.§-a folytán alkalmazandó 213.§ (2) bekezdésére tekintettel részítéssel - az 1952. évi Pp. 253.§-a alapján helybenhagyta. Ezeken a címeken a felperes 8.939.862 forint összegű igényt érvényesített, követelése 939.000 forint vonatkozásában lett alapos, így helyes az elsőfokú bíróság által figyelembe vett 10% mértékű pernyertességi arány. Az 1952. évi Pp. 81.§ (1) bekezdése és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2002. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3.§ (2) bekezdése a) pontja alapján az alperesnek járó ügyvédi munkadíj 402.000 forint lenne, melyhez képest a kifejtett, az előzményi perek tapasztalataira is támaszkodó

jogi képviselői tevékenységgel arányos, az IM rendelet 3.§ (6) bekezdése szerinti mérsékléssel a másodfokú bíróság egyetértett, az alperesnek járó elsőfokú perköltség felemelésére nem látott indokot. Helyesen döntött a másodfokú bíróság az állam által előlegezett költség viseléséről is, mivel ez a költség az alperes marasztalását eredményező perbeli cselekménnyel összefüggésben merült fel.

A részítélettel elbírált igények kapcsán a felperes 8.000.862 forint pertárgyértékű, az alperes 939.000 forint pertárgyértékű fellebbezése eredménytelen maradt, így ebben a részben a másodfokú pernyertesség-pervesztesség aránya az elsőfokú eljárásnak megfelelően alakult. Ezért a másodfokú bíróság az 1952. évi Pp. 81.§ (1) bekezdésére figyelemmel, az IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése alapján, a (6) bekezdés szerint a jogi képviselői tevékenységgel arányban a felperest 100.000 forint másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte. Az 1952. évi Pp. 87.§ (2) bekezdése szerint megállapította, hogy a felperest képviselő pártfogó ügyvéd másodfokú díja ebben a részben 10 %-ban az alperes, 90 %-ban a felperes terhére esik.

A felperes személyes költségmentességben részesült, az alperes személyes illetékmentes, ezért a le nem rótt fellebbezési illetéket a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§ (1) bekezdése és 14.§-a alapján az állam viseli.

Az ingóságok használati díja címén érvényesített igények tárgyában a felperes keresetét leszállította, ezért a keresetet elutasító rendelkezést ebben a vonatkozásban mellőzni kellett.

A másodfokú bíróság a fentiekben részletesen kifejtett, az elsőfokú bíróságától eltérő jogi álláspontjára figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét a felperes közalkalmazotti jogviszonyának megszűnését eredményező intézménymegszüntetés miatt érvényesített igényeket elutasító részében az 1952. évi Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és az 1952. évi Pp. 239.§-a folytán alkalmazandó 213.§ (3) bekezdésére figyelemmel közbenső ítélettel megállapította az alperes kártérítési felelősségét a **D N F** költségvetési szerv megszüntetésével a felperesnek okozott károkért. Az elsőfokú bíróságot a kártérítés összege tekintetében a per további tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

Az 1952. évi Pp. 252.§ (4) bekezdésének megfelelő alkalmazásával a másodfokú bíróság megállapította, hogy a közbenső ítélettel érintett  $(3.000.000 + 12 \times 200.000 =)$  5.400.000 forint pertárgyértékű igényekkel összefüggésben az alperesnek az IM rendelet felhívott rendelkezései alapján számítható 135.000 forint másodfokú perköltsége merült fel. A felperest pártfogó ügyvéd képviselte, így esetében a Pp. 87.§ (2) bekezdése folytán összegszerű költségmegállapításra nem volt mód. A feljegyzett fellebbezési eljárási illeték összegét a másodfokú bíróság az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 46.§ (1) bekezdésére figyelemmel állapította meg.

Pécs, 2018. április 27.

. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. előadó bíró, Dr. Vogycska Petra s.k. bíró